

СЕКЦІЯ 4 ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Баранцев Ярослав

Науковий керівник – ст. викладач Божко І.С.

*(Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка)*

ІНТЕРНЕТ-ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ФРАНКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 8 КЛАСУ ЗЗСО

Процес формування іншомовної, зокрема франкомовної, граматичної компетентності в учнів ЗЗВО досі перебуває в полі актуальних проблем методики викладання іноземних мов, тому що за останні роки зафіксовано тенденцію так до його цілісного переосмислення, як і до конкретного аналізу новітніх технологій навчання граматики з огляду на диференційовані рівні володіння мовою. Відповідно до визначення CECR, граматична компетентність (уже в сенсі «correction», а не «compétence») – це «здатність мовця/учня правильно відтворювати готові, попередньо сформовані вислови та, рівночасно, його здатність зосереджувати увагу на граматичних формах у процесі організації власних думок» [6, с. 139]. У методичній науці узвичаєно тепер говорити за щонайменше два підходи до навчання такої компетентності, себто імпліцитний та експліцитний. І. Козаченко зауважує, що обидва доречно використовувати разом [2, с. 39]. Е. Вучева висуває ідею, що відпрацювання окремого граматичного явища вимагає звернення до того чи того типу, як-от комунікативної, дескриптивної, прескриптивної чи іншої граматики; вона зауважує, наприклад, що ледве можливо опанувати вживання підрядного способу певної мови за допомогою індуктивних методів [1, с. 25], вони ж бо передбачають перехід «від практики до правила». М. Bento, досліджуючи діяльнісний підхід (approche actionnelle) щодо навчання ГК, застерігає від того,

щоб урок із граматики не був засобом як самоціллю: ліпше, коли цей засіб допомагає дійти кінцевої мети [5, с. 4]. М. Шемуда, характеризуючи особливості формування іншомовної граматичної компетенції, спирається на етапи формування мовленнєвої граматичної навички, що їх розробив С. Шатілов: орієнтовно-підготовчий, стереотипно-ситуативний, варіативно-ситуативний [4, с. 119–120].

Отак навівши головні положення із сучасної теорії формування іншомовної ГК, маємо за доцільне запропонувати низку засобів навчання учнів 8 класу ЗЗСО граматики французької мови. Такі засоби, на нашу думку, можуть вбирати вправи репродуктивні некомунікативні й умовно-комунікативні, якщо йдеться про початковий етап вивчення окремого граматичного явища (форми часу дієслова, ступенювання прикметників, форма множини іменників тощо). Для досягнення визначених у програмі цілей формування ГК доцільно, з нашого погляду, використовувати різноманітні цифрові ресурси, такі як enseigner.tv5monde.com, apprendre.tv5monde.com, quizizz.com, wordwall.net і т. ін.

Сервіси quizizz.com і wordwall.net дають змогу створювати самобутні інтерактивні вправи-вікторини з функцією автоматичної перевірки та оцінювання результатів роботи учнів. Різноманітність типів тесту, що її пропонують такі сервіси, становлять особливий інтерес із погляду варіювання змісту вправ. Так, на сайті wordwall.net ми створили граматичну вправу (тип «Match up») для учнів 8 класу ЗЗСО за темою «le future simple de l'indicatif» з чинної навчальної програми [6, с. 74].

Що стосується до ресурсів enseigner.tv5monde.com та apprendre.tv5monde.com, то вони оприлюднюють вправи для розвитку франкомовної компетентности в аудіюванні, значний акцент у яких зроблено і на граматичний компонент, тож такі сервіси варто використовувати, коли є потреба комплексно розвивати мовно-мовленнєву компетентність.

Інший сайт, який можливо використати під час формування франкомовної ГК в учнів 8 класу ЗЗСО, – langue-au-chat.fr. Він, окрім іншого,

пропонує інструменти створення ребусів у режимі онлайн. Хоча він радше підходить до вдосконалення лексичної компетентності, гадаємо, що граматичні форми теж можна зобразити у вигляді закодованого зображення. Це, як на нас, ефективний додаток до комплексу основних засобів навчання ГК.

Паралельно із зазначеними засобами доволі ефективними можуть виявитися такі, що належать до сфери неформальної освіти й розвитку навчальної автономії учнів. Онлайн-платформи дистанційних курсів на зразок fun-mooc.fr чи coursera.org пропонують курси з вивчення французької мови, де граматичному компоненту також надано увагу.

Отже, засоби формування франкомовної граматичної компетентності виявляють різноманіття інформаційних матеріалів й онлайн-ресурсів, що можуть реалізуватися водночас в імпліцитному й експліцитному підходах до навчання граматики. Сервіси мережі інтернет, які надають широкі можливості для вдосконалення франкомовних комунікативних навичок, можуть бути використані на уроках французької мови та як елемент у системі навчальної автономії учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вучева Е. За неизбежного завръщане на граматиката / Евгения Вучева // Чуждоезиково обучение / Foreign Language Teaching. – 2016. – Т. 43, № 1. – С. 20–32.
2. Козаченко І. В. Імпліцитний та експліцитний підходи у процесі вивчення граматики англійської мови / І. В. Козаченко // Science and Education a New Dimension. Philology. – 2017. – Т(29), вип. 116. – С. 37–39.
3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5–9 класи [Електронний ресурс]. – URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>.

4. Шемуда М. Особливості формування іншомовної граматичної компетенції / Марина Шемуда // Теоретична і дидактична філологія. Серія «Педагогіка». – 2020. – Вип. 32. – С. 117–127.

5. Bento M. Enseignement de la grammaire dans les manuels de français langue étrangère et approche actionnelle [En ligne] / Margaret Bento / Lidil. Revue de linguistique et de didactique des langues. – 2019. – N° 59. – URL : <http://journals.openedition.org/lidil/6465>.

6. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs [En ligne]. – URL : <https://rm.coe.int/cecr-volume-complementaire-avec-de-nouveaux-descripteurs/16807875d5>.

Кравчук Тетяна

Науковий керівник – доц. Козлова В.В.

*(Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка)*

РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

Головною метою навчання англійської мови є розвиток умінь спілкуватися в усній та письмовій формах з урахуванням цілей і соціальних норм типових сфер і ситуацій. Серед компетентностей, які входять до складу ІКК, виділяють і компетентність у монологічному мовленні. Навчання ІМ повинно бути зорієнтовано на досягнення такого рівня володіння іноземною мовою, який дозволить учням користуватися нею при усному та письмовому спілкуванні з носіями мови в стандартних ситуаціях. Неможливо знайти взаєморозуміння без вміння спілкуватися іноземною мовою, висловлювати свої думки усно та письмово як у формі діалогу, так і у монологічній формі. Компетентність у монологічному мовленні розглядається як здатність учня до реалізації усного спілкування у формі монологу.